

TERMINI ČIJE ZNAČENJE MORAMO POZNAVATI:

Adjuvantna terapija

Hemioterapija aplikovana u cilju smanjivanja rizika za nastanak recidiva posle operativnog odstranjenja

Fertilitet Sposobnost ostajanja u drugom stanju ili biti otac deteta

Intraperitonealna aplikacija hemioterapije Lek se aplikuje direktno u abdominalnu šupljinu

Intravenska aplikacija hemioterapije Lek se aplikuje preko vene

Medikalni onkolog

Lekar koji je specijalizovan da leči pacijente obolele od maligne bolesti

Metastaza Širenje primarnog tumora u udaljene delove tela

Neoadjuvantna terapija

Hemioterapija koja se daje pre hirurškog lečenja u cilju smanjivanja veličine tumora

Onkološka medicinska sestra

Član medicinskog tima odgovoran za negu pacijenta, uključujući i aplikovanje hemioterapije

Oralna hemioterapija Lek je u obliku tablete, kapsule ili tečnosti i unosi se peroralno

Recidiv Ponovno javljanje tumora nakon završenog lečenja

Lokalna aplikacija hemoterapije

Lek se aplikuje na sam tumor na koži

Kontakt i informacije

Institut za onkologiju Vojvodine

Put doktora Goldmana 4
21204 Sremska Kamenica

(021) 4805 100 fax (021) 66 13 741
www.onk.ns.ac.rs

INSTITUT ZA ONKOLOGIJU
VOJVODINE

Klinika za internu onkologiju

RAZUMEVANJE HEMIOTERAPIJE

Vaše osnovne informacije o bolesti

ŠTA JE HEMIOTERAPIJA?

Hemioterapija podrazumeva primenu lekova koje ubijaju ćelije raka. Standardna hemioterapija se aplikuje intravenskim putem i putuje krvotokom ubijajući maligne ćelije. Hemioterapija se često primenjuje posle hirurškog lečenja i/ili radioterapije u cilju uništavanja ćelija raka koje su eventualno zaostale u našem organizmu, i na taj način smanjuje rizik od nastanka recidiva, odnosno ponovnog javljanja tumora. Hemioterapija takođe može da se primenjuje u cilju smanjenja tumora koji nije moguće operisati da bi ga dovela u operabilno stanje, kao i za lečenje metastatske bolesti ili recidiva tumora. Ukoliko je bolest uznapredovala hemioterapija može da uspori rast tumora ili da ublaži negativne simptome koje taj tumor izaziva (tzv. palijativna terapija).

Cilj hemioterapije je da leči malignu bolest, spreči širenje tumora, uspori rast tumora, uništi maligne ćelije koje mogu da se rašire u udaljene organe i otkloni simptome koje uzrokuje tumor.

Postoji veliki broj lekova koji se koriste u terapiji malignih tumora kao i brojna hormonska kao i target terapija. Koja kombinacija lekova će se koristiti kao i koje doze će biti primenjene zavisi od mnogo faktora, kao što su tip tumora i stadijum bolesti, opšte stanje pacijenta, godište kao i prethodno primenjena terapija u lečenju malignog tumora.

Najčešće se hemioterapija primenjuje **intravenski**, mada može i na druge načine: **subkutano, peroralno i dr.**

Šta mogu da očekujem tokom hemioterapije?

Pre započinjanja lečenja, bolesnik se upoznaje sa svojim lekarom onkologom koji ima obavezu da pacijentu objasni koju

Ako pacijent pristane da prima hemioterapiju, pre započinjanja lečenja mora da potpiše informisani pristanak i da se podvrgne raznim ispitivanjima, u sklopu pripreme za primenu hemioterapije.

Pacijent može da prima hemioterapiju **u bolničkim uslovim, ambulantno preko dnevne bolnice ili kod kuće**. Većina hemioterapijskih protokola se primenjuje naizmenično (npr.jednom nedeljno) sa pauzom između dve doze u cilju oporavka bolesnika. Između dva terapijska ciklusa je pauza uglavnom dve do tri nedelje. Određeni broj pacijenata može da prima hemioterapiju **preko porta** (mali aparat preko kojeg može da se primi hemioterapija a da se poštede vene) koji se hirurškim putem postavlja subkutano.

Koji su neželjeni efekti hemioterapije?

Neželjeni efekti hemioterapije **zavise od mnogih faktora, kao što su tip maligne bolesti, doze citostatika i vrste hemioterapijskog protokola koji se primenjuje**.

Najčešći neželjeni efekti su: umor, smanjenje broja krvnih zrnaca (leukopenije, anemije i trombocitpenije), afte u usnoj duplji, dijareja, mučnina, povraćanje, bolovi u mišićima i zglobovima, oštećenje nerava sa trnjenjem prstiju šaka i stopala, gubitak kose, smanjenje apetita, seksualnu disfunkciju i infertilitet. Neki neželjeni efekti nestanu sa prestankom hemioterapije dok drugi traju još neko vreme posle. Neki neželjeni efekti su ireverzibilni kao što su oštećenje nekih organa, teškoće u pamćenju i koncentraciji, kao i promene u nervnom sistemu. Važno je u toku hemioterapije da se pacijent adekvatno hrani, da uzima namirnice bogate vitaminima, da prvih dana nakon terapije izbegava jake mirise i začinjenu hranu koja može da dovede do mučnine i povraćanja, da se ne izlaže velikim fizičkim naporima i

Koja pitanja treba da postavim svom lekaru u vezi hemioterapije

- Koji tip karcinoma imam i u kom je stadijumu? Šta to znači?
- Da li je neophodno da primam hemioterapiju? Ako jeste, koje ću lekove primati? Na koji način će mi biti aplikovana hemioterapija?
- Koji je cilj hemioterapije?
- Koliko će trajati svaki hemioterapijski ciklus?
- Da li će svaki hemioterapijski ciklus biti isti i da li će se uvek upotrebljavati isti lekovi?
- Da li postoji neka posebna priprema pre svakog hemioterapijskog ciklusa?
- Kakav ću imati osećaj dok primam hemioterapiju? Da li će me to boleti ili ću osećati neku nelagodnost?
- Kako će hemioterapija uticati na moje svakodnevne aktivnosti? Da li ću biti sposoban da idem na posao, da vežbam, i da uživam u svakodnevnim aktivnostima?
- Koji su mogući neželjeni efekti hemioterapije? Kako mogu da lakše da podnesem te neželjene efekte?
- Da li ću posle završenog lečenja moći da zatrudnim i imam decu?
- Koji su mogući dugoročni neželjeni efekti hemioterapije?
- Ako budem imao/la neke tegobe između dva hemioterapijska ciklusa koga da pozovem da potražim savet i pomoć?
- Da li postoji još nešto što bih trebao da pitam a da nisam pitao?

